

**ACCOUNTANCY
EUROPE.**

Najčešća pitanja: Sve što trebate znati o Direktivi o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD)

Informativni članak

FACTS.

Good governance
November 2022

Ova publikacija je prijevod dokumenta pod naslovom „FAQs: all you need to know about the Corporate Sustainability Reporting Directive”, originalno objavljenog od strane Accountancy Europe 23. studenog 2022. godine.

Prijevod je pripremljen pod punom odgovornošću Hrvatske revizorska komore u veljači 2023. godine. Accountancy Europe ne snosi nikakvu odgovornost za sadržaj ili točnost prijevoda. U slučaju nedoumica, čitatelji se trebaju referirati na originalnu englesku verziju koju je moguće besplatno preuzeti s Accountancy Europe internetske stranice: [FAQs: all you need to know about the Corporate Sustainability Reporting Directive - Accountancy Europe](#).

Ključne informacije

Kreatori EU politika postigli su dogovor o Direktivi o korporativnom izvješćivanju o održivosti (CSRD) koja će stupiti na snagu 20 dana nakon objavljivanja u Službenom listu Europske unije (14.12.2022.). Njome se prvi puta u povijesti izvješćivanje o održivosti dovodi na istu razinu kao i financijsko izvješćivanje, što je ključno za podupiranje ambicija Europskog zelenog plana (EU Green Deal) i transformaciju Europe u prvo klimatski neutralno gospodarstvo do 2050.

CSRD uvodi detaljnije izvještajne zahtjeve od prethodne Direktive o nefinancijskom izvješćivanju (NFRD) - 50.000 društava sada će se morati pridržavati novih pravila, za razliku od 12.000 prema NFRD-u. Poduzetnici će morati objaviti informacije o održivosti u svojem izvješću posloводства u skladu s obveznim europskim standardima izvješćivanja o održivosti i podnijeti ih u digitalnom, strojno čitljivom formatu. CSRD također zahtijeva ograničeno uvjerenje u pogledu izvješćivanja o održivosti. Kroz najčešća pitanja vezana uz CSRD, u nastavku iznosimo kratki pregled ovih ključnih promjena koje donosi CSRD.

Revizorska i računovodstvena struka morat će biti spremna za taj ključni pomak te će morati osigurati svoju mogućnost podržavanja aspekata izvješćivanja i uvjerenja u kontekstu CSRD-a.

Direktiva o korporativnom izvješćivanju o održivosti (Direktiva (EU) 2022/2464)

	Izvješćivanje o održivosti
<p>1. Koji poduzetnici moraju primjenjivati nova pravila?</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svi poduzetnici uvršteni na uređeno tržište EU-a (uključujući MSP-ove uvrštene na burzu, ali bez mikro poduzetnika) - svi veliki poduzetnici koji premašuju dva od tri sljedeća kriterija (u skladu s računovodstvenom Direktivom 2013/34/EU): <ul style="list-style-type: none"> ▪ 250 zaposlenih tijekom financijske godine; ▪ ukupna aktiva 20 milijuna EUR; ▪ neto prihod 40 milijuna EUR; - poduzetnici izvan EU-a koja ostvaruju neto prihod veći od 150 milijuna EUR i imaju ovisno društvo u EU koje zadovoljava kriterije koji se primjenjuju na EU poduzetnike (tj. uvrštena su na europsko tržište, osim mikro poduzetnika ili su unutar praga velikih poduzetnika) ili imaju EU podružnicu koja ostvaruje više od 40 milijuna EUR neto prihoda - male i jednostavne financijske institucije sukladno Uredbi (EU) br. 575/2013, članku 4. stavku 1. točki 145. te vlastita društva za osiguranje i vlastita društva za reosiguranje sukladno Direktivi 2009/138/EZ. <p>Osim toga, poduzetnici na koja se CSRD odnosi trebat će svoje poslovanje uskladiti i s člankom 8. Uredbe (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji).</p>
<p>2. Što ako je poduzetnik ovisno društvo velike grupe?</p>	<p>Ovisno društvo izuzeto je od CSRD obveza ako matično društvo izrađuje konsolidirano izvješće o održivosti koje je u skladu s CSRD-om. Ovo izuzeće za ovisna društva primjenjuje se i na ovisna društva koja su subjekti od javnog interesa, osim ako dosegnu pragove velikih poduzetnika.</p> <p>Tako izuzeta ovisna društva moraju u svoje izvješće posloводства uključiti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ime i registrirano sjedište matičnog društva koje izvješćuje o informacijama o održivosti na razini grupe; ▪ internetsku poveznicu na konsolidirano izvješće posloводства; ▪ upućivanje na ovo izuzeće u vlastitom izvješću posloводства; <p>Ako se utvrde znatne razlike između rizika i učinaka grupe u odnosu na ovisno društvo, matično društvo trebalo bi pružiti odgovarajuće razumijevanje rizika i učinaka svojih ovisnih društava, uključujući, prema potrebi, informacije o njihovim postupcima dubinske analize.</p>

	<p>Izuzete za ovisna društva trebalo bi se primjenjivati i kada je matično društvo osnovano u trećoj zemlji, a izvješćuje o informacijama o održivosti u skladu s europskim ili istovjetnim standardima izvješćivanja o održivosti. Budući da će se procjena istovjetnosti standarda izvješćivanja o održivosti provesti u kasnijoj fazi, prijelazne odredbe primjenjuju se u razdoblju od sedam godina tako da će države članice EU-a dopustiti ovisnim društvima iz EU-a da izvješćuju u skladu s europskim standardima.</p>
<p>3. Kada će se ta pravila početi primjenjivati?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ od 1. siječnja 2024. godine (prva izvješća u 2025. godini) za poduzetnike koji su već obuhvaćeni područjem primjene Direktive o nefinancijskom izvješćivanju 2014/95/EU; ▪ od 1. siječnja 2025. godine (prva izvješća u 2026. godini) za druge velike poduzetnike; ▪ od 1. siječnja 2026. godine (prva izvješća u 2027. godini) za MSP-ove uvrštene na burzu*; ▪ od 1. siječnja 2028. godine (prva izvješća u 2029. godini) za poduzetnike izvan EU-a s podružnicama/ovisnim društvima. <p><i>* Postoji mogućnost isključivanja za prve dvije godine ako MSP dostavi izjavu u kojoj objašnjava zašto njihova uprava ne bilježi informacije o održivosti.</i></p>
<p>4. Koji je opseg zahtjeva za izvješćivanjem?</p>	<p>Poduzetnik obuhvaćen područjem primjene mora prijaviti informacije potrebne za razumijevanje učinka poduzetnika na pitanja održivosti te informacije potrebne za razumijevanje kako pitanja održivosti utječu na razvoj, uspješnost i položaj poduzetnika. Poduzetnik mora izvješćivati u skladu sa standardima EU-a (vidjeti pitanje broj 6.).</p> <p>Informacije moraju sadržavati:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ opis poslovnog modela i strategije, kao i prilike i otpornosti na rizike povezane s pitanjima održivosti te planove tranzicije; ▪ ciljeve i status njihova napretka; pokazatelje; ▪ opis upravljanja održivošću poduzetnika (administrativna, upravljačka i nadzorna tijela te njihovo stručno znanje i vještine za ispunjavanje te uloge); ▪ politike održivosti; ▪ informacije o postojanju programa poticaja povezanih s pitanjima održivosti; ▪ opis postupka dubinske analize koji je poduzetnik proveo u pogledu pitanja održivosti; ▪ opis glavnih štetnih učinaka na poduzetnika te poduzetih mjera s ciljem njihova sprečavanja, ublažavanja, otklanjanja ili okončavanja; ▪ opis glavnih rizika za poduzetnika i način upravljanja tim rizicima;

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dvostruku materijalnost; ▪ informacije o poslovanju poduzetnika, njegovom lancu vrijednosti, uključujući proizvode i usluge te poslovne odnose i lanac opskrbe*; <p>MSP-ovi čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu te male i jednostavne financijske institucije kako su navedene u članku 19.a, stavku 6., mogu ispunjavati razmjerne zahtjeve primjenom proporcionalnih standarda izvješćivanja MSP-ova.</p> <p><i>* Prve tri godine, u slučaju da potrebne informacije nisu dostupne, poduzetnik objašnjava koje je napore uložilo u dobivanje informacija o svojem lancu vrijednosti, razloge zbog kojih ih nije bilo moguće dobiti i planove dobivanja takvih informacija u budućnosti.</i></p>
<p>5. Gdje bi se trebalo izvješćivati?</p>	<p>Poduzetnici bi informacije trebali uključiti u izvješće posloводства u obliku posebnog odjeljka. To znači da poduzetnici moraju izvješćivanje o održivosti pripremiti do datuma objave godišnjeg izvješća.</p>
<p>6. Koje standarde izvješćivanja bi poduzetnici trebali koristiti?</p>	<p>Poduzetnici moraju izvješćivati u skladu s europskim standardima izvješćivanja o održivosti koje je donijela Europska komisija delegiranim aktima nakon tehničkih savjeta EFRAG-a (vidjeti pitanje 7.).</p>
<p>7. Kada se očekuje usvajanje standarda izvješćivanja?</p>	<p>Europska komisija će europske standarde izvješćivanja o održivosti (ESRS) usvojiti delegiranim aktima kako slijedi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ do 30. lipnja 2023. godine – međusektorski standardi i standardi za sve teme održivosti, tj. okoliš, socijalna i ljudska prava te upravljanje. Također bi trebali odgovoriti na potrebe sudionika na financijskim tržištima koji podliježu obvezama iz Uredbe o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (SFDR); ▪ do 30. lipnja 2024. godine: <ul style="list-style-type: none"> ○ sektorski specifični standardi; ○ proporcionalni standardi za MSP-ove čiji su vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu; ○ standardi za poduzetnike izvan EU-a koja prelaze EU pragove prihoda. <p>EFRAG je ovlašten izraditi tehničke savjete o ESRS-ovima. Europska komisija će to uzeti u obzir pri donošenju delegiranih akata.</p> <p>Europska komisija će preispitivati standarde najmanje svake tri godine, uzimajući u obzir relevantne promjene, uključujući promjene međunarodnih standarda.</p>

	ESRS-ovi će navesti informacije o kojima poduzetnik treba izvijestiti, a tamo gdje je to relevantno i strukturu za izvješćivanje tih informacija (vidjeti pitanje 4.).
8. U kojem formatu bi poduzetnici trebali izvješćivati?	Poduzetnici trebaju svoja izvješća posloводства sastaviti u elektroničkom formatu za izvještavanje i opisno označiti svoje izvješće o održivosti kako bi ih učitala na buduću europsku jedinstvenu pristupnu točku (ESAP) (prema Delegiranoj uredbi (EU) 2019/815 o jedinstvenom elektroničkom formatu za izvještavanje).
	Uvjerenje o informacijama o održivosti
9. Da li je obvezno uvjerenje neovisne treće strane?	Uvjerenje neovisnih trećih strana je obvezno (od 2025. godine u izvješćima za kraj 2024. godine).
10. Koja je razina uvjerenja potrebna?	Mišljenje o izvješćivanju o održivosti trebalo bi se temeljiti na angažmanu s izražavanjem ograničenog uvjerenja. CSRD predviđa prelazak na razumno uvjerenje nakon procjene o tome da li je razumno uvjerenje izvedivo i za ovlaštene revizore/revizorska društva i za poduzetnike.
11. Koji je opseg angažmana s izražavanjem uvjerenja?	Uvjerenje se daje na: <ul style="list-style-type: none"> ▪ usklađenost s pravilima izvješćivanja o CSRD-u iz članka 19.a, uključujući usklađenost izvješćivanja o održivosti sa standardima izvješćivanja o održivosti donesenima na temelju članka 29.b ili članka 29.c; ▪ postupak koji je poduzetnik proveo radi utvrđivanja informacija uključenih u izvješće u skladu s tim standardima izvješćivanja; ▪ usklađenost sa zahtjevom za opisnim označavanjem izvješćivanja o održivosti u skladu s člankom 29.d (digitalizacija); ▪ usklađenost sa zahtjevima za izvješćivanje iz članka 8. Uredbe (EU) 2020/852 (Uredba o taksonomiji).
12. Koji standardi uvjerenja će se koristiti?	Države članice mogu primjenjivati nacionalne standarde vezane za izražavanje uvjerenja, postupke ili zahtjeve sve dok Europska komisija ne donese standard uvjerenja kojim se uređuje ovo područje. Europska komisija ovlaštena je da delegiranim aktima donese standarde za izražavanje ograničenog uvjerenja prije 1. listopada 2026. Do 1. listopada 2028. Europska komisija će donijeti standarde za izražavanja razumnog uvjerenja, nakon procjene kojom bi utvrdilo da li je to izvedivo za revizore i za poduzetnike. Europska komisija bi tada trebala precizirati kada bi se zahtijevalo razumno uvjerenje.

<p>13. Tko prema CSRD-u pruža uvjerenje o izvješćivanju o održivosti?</p>	<p>CSRD zahtijeva od ovlaštenih revizora ili revizorskih društava da izraze mišljenje o izvješćivanju o održivosti, uglavnom kako bi "pridonijeli povezanosti i usklađenosti financijskih informacija i informacija o održivosti".</p> <p>Dioničari s više od 5% glasačkih prava ili 5% kapitala društva imaju pravo zatražiti uključivanje akreditirane treće strane da "pripremi izvješće o određenim elementima izvješćivanja o održivosti". Ta akreditirana treća strana ne može pripadati istom revizorskom društvu ili mreži kao ovlašteni revizor ili revizorsko društvo koji obavljaju reviziju.</p> <p>Države članice mogu dopustiti drugom ovlaštenom revizoru ili revizorskom društvu (koji/koje nije ono koje obavlja zakonsku reviziju financijskih izvještaja) ili neovisnom pružatelju usluga izražavanja uvjerenja (IASP) da izrazi mišljenje o izvješćivanju o održivosti. Svaki pružatelj usluga izražavanja uvjerenja morat će slijediti standarde koje je usvojila Europska komisija.</p> <p>Ako država članica iskoristi mogućnost da omogući IASP-u da izrazi mišljenje o izvješćivanju o održivosti, isto treba dopustiti i drugom ovlaštenom revizoru ili revizorskom društvu.</p> <p>IASP-i moraju slijediti zahtjeve ekvivalentne zahtjevima iz Direktive o reviziji 2006/43/EZ, posebno o stručnom obrazovanju, osiguravanju kvalitete, etičkim zahtjevima, uključujući neovisnost.</p> <p>IASP-i mogu imati koristi od "režima putovnica" koji im, u slučaju da je druga država članica odlučila dopustiti IASP-ima pružanje usluga izražavanja uvjerenja na svojem državnom području, omogućuje da svoje usluge pružaju u toj drugoj državi.</p>
<p>14. Postoje li posebne obrazovne kvalifikacije potrebne za pružanje usluga izražavanja uvjerenja?</p>	<p>Ovlašteni revizori bi trebali, uz potrebne obrazovne kompetencije propisane Direktivom o reviziji 2006/43/EZ, ispunjavati i posebne zahtjeve kako bi im se omogućilo obavljanje angažmana s izražavanjem uvjerenja o izvješćivanju o održivosti. Ispitivanjem stručne osposobljenosti (stručnim ispitom) jamči se potrebna razina teorijskog znanja i sposobnost primjene takvog znanja u praksi. Test teorijskog znanja trebao bi obuhvaćati sljedeće predmete:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ pravne zahtjeve i standarde izvješćivanja vezane uz pripremu godišnjeg i konsolidiranog izvješćivanja o održivosti; ▪ analizu održivosti; ▪ postupke dubinske analize u pogledu pitanja održivosti; ▪ pravne zahtjeve i standarde izražavanja uvjerenja za izvješćivanje o održivosti. <p>Ovlašteni revizor mora završiti najmanje osam mjeseci praktičnog osposobljavanja o izražavanju uvjerenja o godišnjem i konsolidiranom izvješćivanju o održivosti ili drugih usluga povezanih s održivošću.</p>

	<p>CSRD uključuje prijelazne uvjete za ovlaštene revizore koji su kvalificirani prije 1. siječnja 2024. (<i>opaska prevoditelja: smatra se da su oni kvalificirani za pružanje ovih usluga uz obvezu stalnog stručnog usavršavanja u ovom području</i>).</p> <p>U slučaju da su države članice iskoristile mogućnost odobravanja IASP-a, trebale bi utvrditi jednake zahtjeve u pogledu osposobljavanja i ispita.</p>
--	---

Avenue d'Auderghem 22-28, 1040 Brussels

+32(0)2 893 33 60

www.accountancyeurope.eu

@AccountancyEU

Accountancy Europe

O Accountancy Europe

Accountancy Europe ujedinjuje 50 strukovnih organizacija iz 35 zemalja koje predstavljaju gotovo **1 milijun** profesionalnih računovođa, revizora i savjetnika. Oni čine da brojevi rade za ljude. Accountancy Europe prenosi njihovo svakodnevno iskustvo kako bi informirala raspravu o javnoj politici u Europi i šire.

Accountancy Europe je u EU Registru transparentnosti (br. 4713568401-18).